

Handläggare
Helena Hanno Enochsson
023-77 70 69
helenahanno.enochsson@regiondalarna.se

MISSIV

Datum
2015-07-01

Diarienummer
RD 2015/79

Ert diarienummer
N2015/2989/HL

Sida
1(1)

Regeringskansliet
Näringsdepartementet

Remiss: Betänkande av utredningen Service i glesbygd, SOU 2015:35

Region Dalarna avger efter beslut av Region Dalarna Direktion 2015-06-17 följande svar på remissen Betänkande Service i glesbygd, SOU 2015:35.

Göran Carlsson
Regionchef

Bilagor

Bilaga 1 Yttrande från Region Dalarna

YTTRANDE

Handläggare
Helena Hanno Enochsson
023-77 70 69
helena.hanno.enochsson@regiondalarna.se

Datum
2015-07-01

Diarienummer:
RD 2015/79
Ert Diarienummer
N2015/2989/HL

Regeringskansliet
Näringsdepartementet

Yttrande över SOU 2015:35, betänkande av utredningen Service i glesbygd.

Region Dalarna har fått möjlighet att lämna yttrande om slutbetänkandet av utredningen Service i glesbygd. I remissen vill regeringen ha synpunkter på förslagen eller materialet i betänkandet.

Region Dalarnas synpunkter

Utredningen är omfattande och välgjord. Den behandlar flera av de aspekter som påverkar servicen på landsbygden och de svårigheter som handlare av exempelvis dagligvaror står inför. Ansatsen att analysera förutsättningarna för att stödja tillgången på service, samt titta närmare på hur stöd skulle kunna bidra positivt är god. Förslagen i utredningen kan vara en bra grund för att säkra en basservice, men vi hade gärna sett fler förslag på hur servicegraden hade kunna förbättrats i glesbygden.

Synpunkter på överväganden och förslag

Vi har valt att kommenterar delar av utredningens överväganden och förslag.

12.1 Allmänna överväganden

Att det finns en grund för de förslag som lyfts fram råder det ingen tvekan om. Det är viktigt att människor och företag kan ha tillgång till en grundläggande nivå av kommersiell service och den grundläggande nivån som lyfts i utredningen kan ses som rimlig. Region Dalarna anser också att det är positivt att hela landet ses som en resurs för tillväxten och inte enbart de stadsnära miljöerna.

12.2 En ny förordning om stöd till försäljningsställen för dagligvaror i särskilt sårbara och utsatta områden.

Förslaget att ha ett driftsstöd till handlare i sårbara områden är positivt. Många handlare på små orter har svårt att få lönsamhet i sin verksamhet. Ett driftsstöd kan ge handlarna en trygghet och skapa möjlighet för dem att kunna utveckla sin verksamhet. Det är dock viktigt att det är tydligt vilka handlare som har möjlighet att söka och att sökprocessen är både enkel och snabb, vilket också lyfts fram i betänkandet. En förutsättning för att stödet ska bidra positivt till utvecklingen, är att stödet är både hållbart och långsiktigt.

Grunden för att kunna få ta del av stödet är att den berörda kommunen har planerat försörjningen av dagligvaror så att behovet av stöd kan bedömas.

Vi anser att det är bra att kommunerna involveras i besluten om stöd. Det är kommunerna som har den bästa kunskapen om de lokala förhållandena. Men det är viktigt att ha i åtanke att de kommuner som är aktuella ofta är små och att det är kommuner som redan idag har en ansträngd situation, vilket utredningen också tar upp. Det måste skapas förutsättningar för kommunerna att kunna hantera de ökade kraven, inte minst ekonomiskt. Vi hade gärna sett ett mer utvecklat förslag om stöd till kommunerna.

12.3 Stöd till glesbygdskommuners arbete med att främja samordnade servicelösningar

Region Dalarna ställer sig positiv till förslaget att stödja samordnade servicelösningar. Stöd till lokala och regionala processer och erfarenhetsutbyte är en bra väg. Det är viktigt med delaktighet där myndigheter, kommuner och inte minst lokalbefolkningen och handlare, alla måste bidra för att det ska bli hållbart.

Att stimulera en samordning av servicelösningar kan vara ett sätt att trygga servicen på landsbygden. Perspektivet bör dock vara att det är tjänsten i sig som är det viktiga inte vem eller vilka som utför den. Det är viktigt att slå fast att det är de lokala förutsättningarna som är utgångspunkten. Det ställer krav, inte bara på den lokala nivån, utan även på kommunerna och statliga myndigheter.

Det är återigen viktigt att det stöd som går att söka är lätthanterligt. Ansökningsprocessen får inte bli för betungande för den som söker och beslutsprocessen inte alltför långdragen.

Allmänna synpunkter.

En bra service är en viktig grundbult i samhället och har stor betydelse för de människor som väljer att bosätta sig eller besöka Dalarna. Kraven på service och utformningen av service kan se olika ut.

Ett perspektiv som utredningen snuddar vid, är servicens betydelse för besöksnäringen. I många av Dalarnas mindre kommuner spelar besöksnäringen en stor roll, inte minst i de orter som i utredningen beskrivs som sårbara och utsatta. Det förs också ett resonemang om det mobila samhället. Det är viktigt att visa på att det mobila (moderna) samhället finns även på landsbygden. Även förändringar i boendeformer med en ökning av deltidsboende är intressant. Sammantaget ger detta en signal om hur vår landsbygd till viss del kommer att se ut i framtiden. Frågan är hur vi anpassar tillgången till service utifrån de framtida behoven.

I utredningen lyfts några exempel på driftiga entreprenörer och ideella insatser, samt e-handels betydelse (kapitel 4.2 och 4.4). Det är positivt att läsa om goda exempel och de exempel som lyfts i utredningen visar på att ideella krafter, initiativkraft och innovativa lösningar är ett måste i framtiden. De direktiv som var uppsatta för uppdraget, begränsar självklart vad som kan tas upp i själva utredningen. Men faktorer som ideellt arbete, initiativkraft och innovativa lösningar är frågor som definitivt är värda att belysa i framtida utredningar, då de är viktiga förutsättningar som kommer att påverka/avgöra tillgången till service i våra glesare bebyggda områden.

Den statliga service som utredarna väljer att beskriva, spelar en stor roll för servicen, inte minst den kommersiella servicen. Region Dalarna vill framhålla att det finns fler delar inom den offentliga och statliga servicen som är viktiga för landsbygden och där vi inte minst på kommunal och regional nivå men även staten har ett serviceansvar för de som väljer att bo utanför tätorterna.

Tillgång till bredband och god mobiltäckning är väldigt viktigt för hela befolkningen, inte minst för de som bor i glesbygd och på landsbygden. Det är också något som lyfts i utredningen. En trygg och säker uppkoppling är en grundförutsättning för handlarna att kunna ta betalt och en möjlighet att kunna utveckla smarta servicelösningar i en framtid. Rätt använt kan det förbättra tillgången till service för många. Tillgången till en stabil uppkoppling och bredbandsutbyggnaden är några av de viktigaste infrastrukturfrågorna i landet, inte minst på landsbygden.

Det finns resurser avsatta för bredbandsutbyggnad, vilket är bra, men det är viktigt att reglerna för stödinsatserna är generösa. Mindre tätorter på landsbygden kan inte förlita sig på kommersiella aktörer för att få till stånd en bredbandsutbyggnad.

Sammantaget ställer sig Region Dalarna positiv till de förslag som presenterats i utredningen. De skapar en bra grund för att bibehålla en basservice och ger också en viss lättnad för handlare som befinner sig områden där avstånden är långa och befolkningen inte så stor. Region Dalarna hade dock gärna sett fler förslag på hur servicegraden skulle kunna förbättras ytterligare.

Att stöden är lätta att söka, för både handlare och aktörer som vill utveckla servicelösningar, ser vi som viktigt. Liksom att de kommuner som berörs av förslagen, får stöd för sitt arbete så att de kan hantera de ökade kraven på planering, strategier och prioriteringar.

2009 gjordes en statlig utredning ”*Se medborgarna – för bättre offentlig service* (SOU 2009:92) ledd av Lars Högdahl. I utredningen lyftes många goda förslag som inte har aktualiserats. Region Dalarna önskar att Regeringen återigen lyfter dessa förslag, som är ett gott komplement till nuvarande utredning för en utvecklad service i våra mer glest bebyggda områden.

Landsbygden är en resurs för hela landets utveckling och tillväxt. På landsbygden finns det entreprenörs- och utvecklingskraft men också attraktiva livsmiljöer som har allt större betydelse för regioner som arbetar för tillväxt.